

LATVIJAS REPUBLIKA
VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS
INSPEKCIJA

2006. GADA DARBA PĀRSKATS

2007. GADA JŪNIJS
IZDOTS KOPŠ 1994. GADA

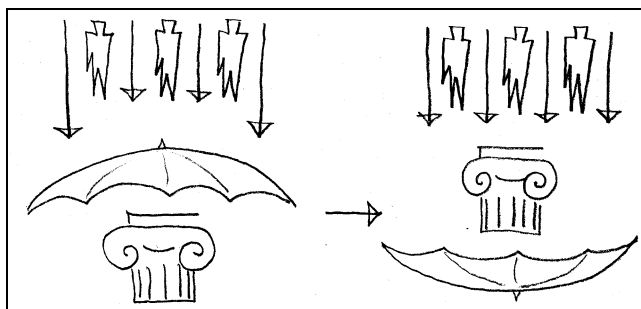
SATURS

1. PAMATINFORMĀCIJA	3
1.1. JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA	3
1.2. POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI	4
1.2.1. ATSEVIŠĶI VKPAI VADĪTĀJA DARBA PAMATPRINCIPI KULTŪRAS MANTOJUMA SAGLABĀŠANĀ	6
1.3. IZMAIŅAS IESTĀDES DARBĪBĀ PĀRSKATA GADA LAIKĀ	7
2. INSPEKCIJAS 2006.GADA DARBĪBAS REZULTĀTI	8
2.1. INSPEKCIJAS GALVENĀS PRIORITĀTES UN INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU	8
2.1.1. AIZSARGĀJAMIE KULTŪRAS PIEMINEKĻI LATVIJĀ	10
2.1.2. KULTŪRAS MANTOJUMA JOMAS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS	10
2.1.3. KONTROLE	13
2.1.4. KULTŪRAS PIEMINEKĻU PĀRVEIDOŠANAS (RESTAURĀCIJAS) KONTROLE	14
2.1.5. NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE	14
2.2. BUDŽETA PROGRAMMU UN APAKŠPROGRAMMU REZULTATĪVO RĀDĪTĀJU IZPILDES ANALĪZE	15
2.2.1. "LATVIJAS KULTŪRAS PIEMINEKĻU IZPĒTES, GLĀBŠANAS UN RESTAURĀCIJAS PROGRAMMA 2006.GADAM" IZPILDE	15
2.2.2. KULTŪRAS PROGRAMMAS „LATVIJAS KULTŪRAS PIEMINEKĻU IZPĒTE UN PASĀKUMI KULTŪRAS MANTOJUMA JOMĀ” IZPILDE	18
2.3. INFORMĀCIJA PAR PAKALPOJUMIEM	18
2.3.1. PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZLABOŠANAI	19
2.3.2. PASĀKUMI, KAS VEIKTI IEKŠĒJĀ AUDITA IETEIKUMU REALIZĀCIJAI	19
2.4. FINANŠU POLITIKAS RISKĀ FAKTORI	20
3. BUDŽETA INFORMĀCIJA	20
3.2. VALSTS PAMATBUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS (LATOS)	20
3.3. MAKSAS PAKALPOJUMI UN TO IZCENOJUMI, CITI PAŠU IEŅĒMUMI (LATOS)	21
3.4. VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS SAŅEMTO ZIEDOJUMU UN DĀVINĀJUMU IZLIETOJUMS	21
3.5. GALVENIE EKONOMISKIE RĀDĪTĀJI 2006. GADĀ	21
4. PERSONĀLS	22
5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	23
5.1. PASĀKUMI, KAS VEIKTI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI	24
5.2. REALIZĒTIE PROJEKTI UN TO ĪSTENOŠANAS REZULTĀTI	24
5.3. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA UN PASĀKUMI	25
5.3.1. NOZĪMĪGĀKĀS VIZĪTES	26
5.4. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU	26
6. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM	26
6.1. PRIORITĀTES 2007.GADAM	26
6.2. STARPTAUTISKIE PROJEKTI	27

1. PAMATINFORMĀCIJA

KULTŪRAS PIEMINEKĻI IR KULTŪRAS MANTOJUMA VISTIEŠĀK UZTVERAMĀ DAĻA. TIKAI PATIESS UN AUTENTISKS KULTŪRAS MANTOJUMS IR PATS VĒRTĪGĀKAIS, KURA SAGLABĀŠANĀ SABIEDRĪBAI JĀIEGULDA DAUDZKĀRT LIELĀKI LĪDZEKĻI, NEKĀ TO PRASA MŪSU IKDIENAS VAJADZĪBAS. KULTŪRVĒSTURISKĀS VIDES AIZSARDZĪBA IR VISU SABIEDRĪBAS LOCEKĻU KOPĪGA ATBILDĪBA. IR JĀSPĒJ BŪT GODĪGIEM PRET VIDĪ, KURĀ DZĪVOJAM – ILGLAICĪGĀ UN PLAŠĀKĀ SKATĪJUMĀ, ŠĶIETAMU MIRKĻĀ EKONOMISKA LABUMU NOMAINOT AR VIDES KVALITĀTES PRASĪBĀM VISĀS SABIEDRĪBAS INTERESĒS. JĀPANĀK, LAI TĒLPISKĀS VIDES ATTĪSTĪBA NOTIKTU, RADOT KVALITĀTI - LABU ARHITEKTŪRU UN DIZAINU, ŅEMOT VĒRĀ VĒSTURISKĀS TRADĪCIJAS. JĀVEIDO LABVĒLĪGI APSTĀKĻI KULTŪRVĒSTURISKĀ MANTOJUMA SAGLABĀŠANAI. PANĀKUMI RĪGĀ ROSINA ATTIEKSMES MAIŅU VISĀ LATVIJĀ. KULTŪRAS MANTOJUMS IR EKONOMISKA VĒRTĪBA, KAS NAV JĀIZNĪCINA, LAI GŪTU ĪSTERMIŅĀ EKONOMISKA LABUMU. SAVUKĀRT, KULTŪRAS PIEMINEKĻU PRAKTISKĀ SAGLABĀŠANA NAV IESPĒJAMA BEZ NAUDAS. PIETIEKAMI APZINĀTA UN KOPTA KULTŪRAS MANTOJUMA NODOŠANA NĀKAMĀJĀM PAAUDZĒM IR ATKARĪGA NO POLITIĶU, PROFESIONĀĻU UN VISAS SABIEDRĪBAS IZPRATNES UN INTELIĢENCES LĪMEŅĀ.

SABIEDRĪBAI ATVĒRTA KULTŪRAS MANTOJUMA POLITIKA.
SABIEDRĪBA IR TĀ, KAS SARGĀ UN LIETO KULTŪRAS MANTOJUMU.

1.1. JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA

Latvijas Republikā valsts pārvaldi kultūras mantojuma (kultūras pieminekļu) aizsardzībā un izmantošanā nodrošina Ministru Kabinets un to realizē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, kas atrodas kultūras ministra padotībā. Inspekcija darbojas, pamatojoties uz Latvijas Republikas likumu "Par kultūras pieminekļu aizsardzību", Konvenciju par Pasaules kultūras un dabas mantojumu un 60 citiem likumiem un normatīvajiem aktiem, kas skar kultūras mantojuma jomu, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Nolikumu, kā arī Kultūras ministrijas un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas normatīvajiem aktiem. Kultūras mantojuma saglabāšanas politika un pamatprincipi balstīti uz Eiropas Padomes un UNESCO konvencijām, deklarācijām, ieteikumiem un starptautiskās konferencēs gūtām atziņām.

Saskaņā ar Latvijas PSR Ministru padomes 1988. gada 16. septembra 313. lēmuma 5. punktu un pamatojoties uz Latvijas PSR Valsts Kultūras komitejas 1988. gada 30. septembra 440. pavēli, ar 1988. gada 01. oktobri tika izveidota patstāvīga Latvijas PSR Kultūras komitejas Valsts Vēstures un kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.

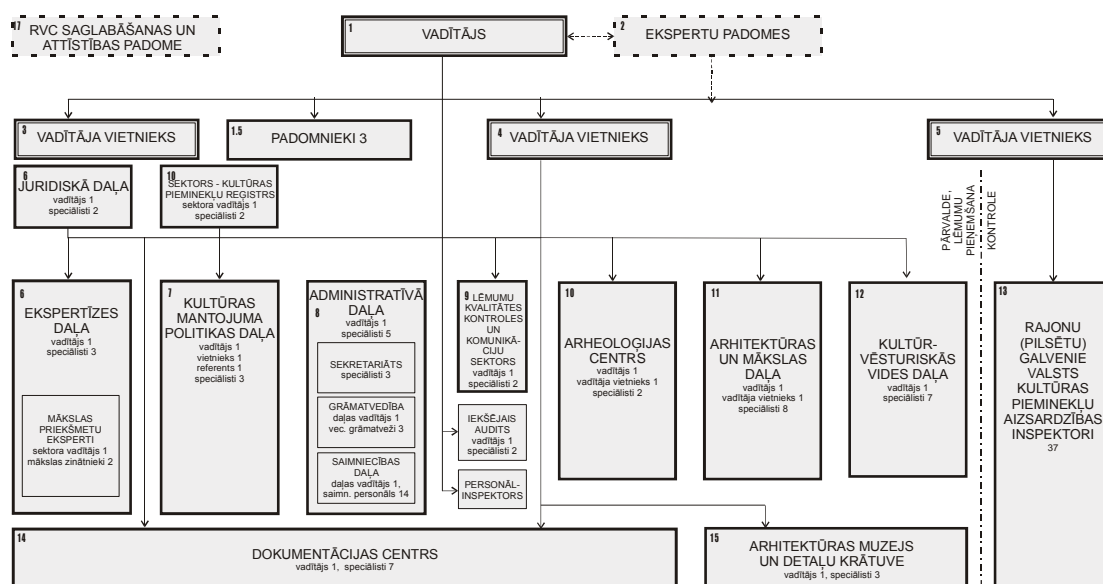
Šobrīd Inspekcija darbojas, pamatojoties uz 1992. gada 11. martā pieņemto likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un 2004. gada 9. novembrī Latvijas Republikas Ministru kabinetā apstiprināto Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Nolikumu (MK 2004.11.09. noteikumi Nr. 916 „Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas nolikums”).

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir kultūras ministra padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts kontroli kultūras pieminekļu aizsardzībā, veic kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti un pieminekļu uzskaiti (No 1992.03.11. likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 26. panta).

Inspekcijas vadības pakļautībā atrodas šādas struktūrvienības: Kultūras mantojuma politikas daļa, Administratīvā daļa, Ekspertīzes daļa, Arhitektūras un mākslas daļa, Kultūrvēsturiskās vides daļa, Juridiskā daļa, Lēmumu kvalitātes kontroles un komunikāciju sektors, Iekšējā audita sektors, Arheoloģijas centrs, Pieminekļu dokumentācijas centrs, Arhitektūras muzejs; personālinspektors.

Katrā rajonā un pilsētā (26 rajoni un 7 republikas pilsētas) iecelts valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektors, kas ir tieši pakļauts Inspekcijas vadībai (kopā 37).

VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS STRUKTŪRAS SHĒMA

1.2 POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas, tāpat kā citu Eiropas valstu nacionālo kultūras mantojuma institūciju uzdevums, ir sekot, lai kultūras mantojums tiktu saglabāts nākamajām paaudzēm pietiekami apzināts un kopts.

Balstoties uz MK 2004. gada 9. novembra noteikumu Nr. 916 „Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības nolikums” 2., 3., 4., un 5. pantu Inspekcija īsteno valsts pārvaldi kultūras pieminekļu aizsardzībā un pārzina kultūras pieminekļus valsts teritorijā.

Lai nodrošinātu minēto funkciju izpildi, Inspekcija:

- apzina objektus, kuriem ir kultūras vērtība, kā arī apseko kultūras pieminekļus;
- izvērtē objektu atbilstību valsts vai vietējās nozīmes kultūras pieminekļa statusam;

- pieņem lēmumu par attiecīgā jaunatklātā objekta ņemšanu valsts aizsardzībā, ja tam ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība;
- sagatavo kultūras ministram priekšlikumus par attiecīgā kultūras pieminekļa iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā vai svītrošanu no tā;
- nosaka kultūras pieminekļu aizsardzības zonas un to uzturēšanas režīmu;
- izvērtē un saskaņo būvprojektus, kas izstrādāti kultūras pieminekļiem vai objektiem, kas atrodas kultūras pieminekļu aizsardzības zonā;
- ja nepieciešams, izsniedz nosacījumus un tehniskos noteikumus būvprojektēšanai kultūras pieminekļos un objektos, kuri atrodas kultūras pieminekļu aizsardzības zonā un pārveido kultūrvēsturisko vidi;
- izsniedz atļaujas saimnieciskās darbības veikšanai kultūras piemeklī vai tā aizsardzības zonā, ja attiecīgās darbības dēļ tiek pārveidots kultūras piemineklis vai tā kultūrvēsturiskā vide;
- pieņem lēmumus par saimnieciskās darbības apturēšanu kultūras piemeklī vai tā aizsardzības zonā, ja tiek pārkāpti kultūras pieminekļu aizsardzības noteikumi
- uztur valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistru;
- izsniedz kultūras pieminekļu īpašniekiem (valdītājiem) norādījumus par attiecīgā kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu;
- izsniedz atļaujas izpētes darbu veikšanai kultūras pieminekļos;
- izsniedz atļaujas būvniecībai, kā arī remonta (renovācijas), konservācijas, restaurācijas vai rekonstrukcijas darbu veikšanai kultūras pieminekļos vai to aizsardzības zonās;
- sniedz atzinumu par to, vai attiecīgais kultūras piemineklis vai ēka, kura atrodas tā aizsardzības zonā un pārveido kultūrvēsturisko vidi, ir piemērota ekspluatācijai;
- pieņem lēmumu par vidi degradējoša statusa noteikšanu objektam, kurš atrodas kultūras pieminekļa teritorijā vai tā aizsardzības zonā;
- izsniedz atļaujas mākslas priekšmetu un antīko priekšmetu izvešanai uz ārvalstīm;
- organizē nelikumīgi izvesto kultūras priekšmetu atdošanas procedūru;
- sagatavo Kultūras ministrijai un Finanšu ministrijai priekšlikumus par valsts pirkuma tiesību izmantošanu vai atteikšanos no tām, ja paredzēta kultūras pieminekļa atsavināšana;
- nosaka kultūras pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, lai noteiktu atlīdzību par kaitējumu, kas tam nodarīts;
- saskaņā ar likumu "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" no īpaši šādiem mērķiem iedalītiem līdzekļiem finansē kultūras pieminekļu pētniecības, glābšanas un restaurācijas darbus, kā arī citus ar pieminekļu aizsardzību saistītus pasākumus;
- organizē pasākumus, kas saistīti ar mūsdienu arhitektūras kvalitātes uzlabošanu kultūras pieminekļu teritorijās un to aizsardzības zonās;
- pieņem lēmumu par administratīvā soda uzlikšanu;
- veic citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

Inspekcija atbilstoši savai kompetencei:

- piedalās zinātniskajos pētījumos, kas saistīti ar kultūras mantojuma saglabāšanu;
- piedalās normatīvo aktu projektu izstrādē un politikas plānošanas dokumentu sagatavošanā, kā arī sniedz atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem normatīvo aktu projektiem;
- nodrošina dokumentu uzkrāšanu, uzskaiti, glabāšanu un izmantošanu saskaņā ar likumu "Par arhīviem";
- sagatavo inspekcijas budžeta projektu;
- piedalās starptautisko līgumu sagatavošanā un izpildē

Inspekcijai ir šādas tiesības:

- pieprasīt un bez maksas saņemt no fiziskajām un juridiskajām personām inspekcijas uzdevumu izpildei nepieciešamo informāciju un dokumentus;
- atbilstoši kompetencei pārstāvēt Latvijas Republiku starptautiskajās organizācijās un pasākumos;
- lai nodrošinātu inspekcijas darbību, slēgt līgumus ar fiziskajām un juridiskajām personām;
- sniegt maksas pakalpojumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
- izveidot ekspertu padomes;
- organizēt speciālistu apmācību un kvalifikācijas novērtēšanu;
- īstenot citas normatīvajos aktos noteiktās tiesības.

Inspekcijas darbību raksturojošie galvenie dokumenti:

- Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts;
- Kultūras pieminekļu uzskaites dokumentācija;
- Norādījumi par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu;
- Kultūras pieminekļu apsekošanas un pārbaudes akti;
- Administratīvā pārkāpuma protokoli;
- Aļļaujas mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanai no Latvijas;
- Jaunatklāto kultūras pieminekļu saraksts;
- Ar kultūras pieminekļu pārveidošanu saistītu projektu saskaņojumi un slēdzieni;
- Kultūras pieminekļu remontu, konservācijas un restaurācijas darbu aļļaujas;
- Kultūras pieminekļu izpētes darbu aļļaujas;
- Inspekcijas slēdzieni par kultūras pieminekļu un kultūrvēsturiskās vides pārveidošanas pieļaujamību;
- Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu dokumentācija;
- Kultūras pieminekļu kultūrvēsturiskās vērtības noteikšanas akti;
- Slēdzieni par kultūras pieminekļu tehnisko stāvokli;
- Kultūrvēsturisko objektu materiālu fondi;
- Inspekcijas darba plāni, atskaites;
- Kultūras pieminekļu saglabāšanas projekti;
- Rakstiskas konsultācijas;
- Informatīvi dokumenti;
- Nacionālā programma „Kultūra” apakšprogramma „Kultūras mantojums”; Valsts kultūrpolicies vadlīnijas “Nacionāla valsts”.

1.2.1. ATSEVIŠĶI INSPEKCIJAS VADĪTĀJA DARBA PAMATPRINCIPI KULTŪRAS MANTOJUMA SAGLABĀŠANĀ

1. Katra paaudze atšķirīgi izprot pagātni un gūst no tās jaunas atziņas. Kultūras mantojums veidojies gadu simtos; jebkura mantojuma daļas iznīcināšana padara mūs nabadzīgākus. Latvijai saprātīgi jāizmanto savi resursi. Kultūras mantojums nav greznība, bet ekonomiska vērtība. Kultūras mantojuma saglabāšana veicina ekonomikas attīstību. Kultūras pieminekļi ir kultūrvēsturiskā mantojuma vistiešāk uztveramā daļa ar vislielāko potenci.
2. Kultūras pieminekļa jēdziens ietver sevī ne tikai atsevišķus objektus, bet arī plašāku telpu – kultūrvēsturisko pilsētvidi un kultūrvēsturisko ainavu.
3. Kultūras pieminekļi nav atdalāms no vēstures, kuras liecinieks tas ir, un no vides, kurā tas atrodas.
4. Kultūras mantojums ir jānodod nākamajām paaudzēm autentiskā veidā.

5. Kultūras mantojumam jābūt definētam, objektiem jāatbilst noteiktiem atlasē kritērijiem.
6. Kultūras mantojuma saglabāšanas darbam ir jābūt atklātam, informācijai - plaši pieejamai. Ir nepieciešama sabiedrības līdzdalība - tās priekšnoteikums ir izpratne. Svarīgāko jautājumu apspriešanai jābūt publiskai.
7. Kultūras mantojuma saglabāšanas garants ir tā izmantošana.
8. Kultūras pieminekļa pārveidošana vai pārvietošana pieļaujama, ja tas ir vienīgais pasākums, lai glābtu kultūras pieminekli, vai arī, ja pārveidojumu rezultātā nesamazinās kultūras pieminekļa kultūrvēsturiskā vērtība. Katram laikmetam ir savas iezīmes un savi uzslāņojumi, kas arī ir vēstures liecinieki. Ja nepieciešami kultūras pieminekļu jauni pārveidojumi, bez kuriem objekta eksistence ir apdraudēta, vai nepieciešami jauni apjomi un detaļas, tad tām jāatbilst vēsturiskās kompozīcijas principiem, bet tām jābūt ar sava laikmeta iezīmēm.
9. Restaurācijā nav pieļaujama viltota iespaids radīšana.
10. Atdarīšanu vai kopiju izgatavošana nav kultūras pieminekļu aizsardzības pasākums, ja tas nekalpo kā eksperiments - vēsturisko un zinātnisko pieņēmumu noskaidrošanai.
11. Kultūras mantojuma saglabāšanas darba svarīga sastāvdaļa ir izpēte un dokumentēšana.
12. Valsts un pašvaldību institūciju noteiktajām kultūras mantojuma saglabāšanas prasībām ir jābūt reāli izpildāmām, atbilstoši laikam un ekonomiskajai situācijai. Risinot detaļas, nedrīkst pazaudēt svarīgāko. Atšķirīgos ekonomiskos apstākļos prasības var būt dažādas, bet tām ir jābūt pamatotām.
13. Liela loma kultūras mantojuma saglabāšanas darbā ir speciālistu profesionālajai sagatavošanai un izglītībai.
14. Attīstībā vispirms nepieciešamas labas idejas, tikai pēc tam nauda.
15. Kultūras pieminekļu praktiskā saglabāšana nav iespējama bez lieliem finanšu ieguldījumiem.
16. Viens no visietekmīgākajiem kultūras pieminekļa saglabāšanas instrumentiem ir saprātīga teritorijas plānošana, kuras rezultāts ir līdzsvarota attīstība.
17. Kultūras pieminekļu aizsardzības darba pamatā - sadarbībā starp oficiālām institūcijām un kultūras pieminekļa īpašnieku, valdītāju un lietotāju - jābūt DIALOGAM! Juridisku sankciju (sodu) pieņemšana ir pēdējais solis.
18. Ir jāveicina godīgs, atklāts un konstruktīvs dialogs starp visām interešu grupām sabiedrībā kultūras mantojuma saglabāšanā, veidojot tiltu starp veco un jauno.
19. Šodien radīta kvalitatīva arhitektūra būs nākotnes pieminekļi, bet šodien radīta slikta arhitektūra kvalitatīvā kultūrvēsturiskā vidē ir šodienas un nākotnes vēl neizvērtēts zaudējums ne tikai cilvēka dzīves telpā, bet pats svarīgākais – cilvēka apziņā.
20. Attīstība nevar notikt bez kļūdām, tikai starpība ir būtiska – vai tās radītas neapzināti, vai apzināti, jo pirmās izpratne ved uz attīstību, bet otrā uz stagnāciju.

1.3. IZMAIŅAS IESTĀDES DARBĪBĀ PĀRSKATA GADA LAIKĀ

Pēdējo gadu veiktās pārmaiņas iestādes darbā saistībā ar valsts pārvaldes iekārtas normatīvajiem aktiem un administratīvā procesa sakārtošanu pakāpeniski veido jaunu iestādes funkcionēšanas modeli - kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, kas saistīta ar kultūras mantojuma saglabāšanas politikas regulāru pilnveidošanu, ierēdņu personīgās atbildības palielināšanu lēmumu pieņemšanā, pieņemto lēmumu kvalitātes kontroli, atklātību un dialogu lēmumu un pārmaiņu dokumentēšanā, kā arī ērti lietojamu informācijas sistēmas radīšanu un tiesiskās palātvības principu ievērošanu lēmumu gatavošanā, iesaistot sabiedriski profesionālo organizāciju speciālistus.

Inspekcijas darbības pilnveidošanai 2006. gadā tika pieņemti šādi rīkojumi:

- 15.03.2006 rīkojums Nr. 9 „Par inspektoru darba plānošanu un kontroli”;
- 31.03.2006 rīkojums Nr. 13 „Par projektu izskatīšanas komisijas darba kvalitāti un kontroli”;
- 07.07.2007. rīkojums Nr. 16 “Par VKPAI iesniegtās dokumentācijas uzglabāšanu”;
- 26.07.2006. rīkojums Nr. 19 „Par aizvietošanas kārtību Inspekcijā”;
- 27.09.2006. rīkojums Nr. 29 “Par Inspekcijā pieņemto lēmumu pēcpārbaudi”;
- 29.09.2006. rīkojums Nr. 29-A “Par Restaurācijas ekspertu padomi”;
- 17.10.2006. rīkojums Nr. 31 “Par Pretendentu un ierēdņu vērtēšanas komisijas izveidošanu”;
- 04.12.2006. rīkojums Nr. 34 “Par pirmpirkuma procedūru Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā”;
- 04.12.2006. rīkojums Nr. 35 “Par iepirkuma procedūru Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā”;
- 08.12.2006. rīkojums Nr. 37 “Par Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas vienotās lietvedības instrukcijas apstiprināšanu”.

2. INSPEKCIJAS 2006.GADA DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. INSPEKCIJAS GALVENĀS PRIORITĀTES UN INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU ILGTERMIŅĀ

Apzināts, saglabāts, uzturēts un sabiedrībai prezentēts kultūras mantojums

- Kultūras mantojuma lomas palielināšana kā nozīmīgas sastāvdaļas cilvēka dzīves telpas kvalitātes un cilvēka dzīves kvalitātes veidošanā.
- Kultūras mantojuma saglabāšana nākamajām paaudzēm.
- Kultūras mantojuma kā tautsaimnieciska resursa izmantošana valsts ekonomiskajai attīstībai.
- Latvijas tēla veidošana ar kultūras mantojuma palīdzību.
- Kultūras mantojuma izmantošana demokrātiskas, pilsoniskas un izglītotas sabiedrības un valsts veidošanā.

ĪSTERMIŅĀ

- Svarīgākās nacionālās mantojuma daļas prioritāra apzināšana, izpēte, pasākumu organizēšana, kas pasargā to no izpostīšanas.
- Īpašumtiesību sakārtošana – katram kultūras piemineklim savu atbildīgu saimnieku.
- Kultūras pieminekļu jauno saimnieku atbalsts ar tiesisko, finansiālo, mantojuma aizsardzības nozares vadīšanas mehānisma regulējošu noteikumu palīdzību. Atbalsta sniegšana iedzīvotāju līdzdalībai, jo sabiedrība ir tā, kas sargā mantojumu.
- Arhitektūras kā mākslas nozares attīstības veicināšana, lai mūsdienu arhitektūra nebojātu kultūras mantojumu, kā arī mantojuma saglabāšanas aktivitātes netraucētu kvalitatīvas mūsdienu arhitektūras attīstību.
- Kultūras mantojuma jomā valsts un pašvaldību līmenī jāpanāk efektīga pakalpojumu sniegšana un sabiedrības uzticība.
- Atklātība, caurskatāmība un profesionālā līmeņa nostiprināšana, visās darbībās, kas saistītas ar kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti, uzskaiti, kultūras pieminekļu izmantošanas un saglabātības stāvokļa kontroli.
- Sekmēt kultūras pieminekļu īpašniekiem un valdītājiem pieejamo finansiālo atbalstu.

GALVENIE UZDEVUMI

- Turpināt kultūras mantojuma apzināšanu.
- Atbilstoši pieaugošajam darba apjomam nodrošināt kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu.
- Turpināt darbu pie informācijas sistēmas pilnveidošanas, ieviešot modernās tehnoloģijas.
- Nodrošināt visu ieinteresēto pušu iesaistīšanos kultūras mantojuma saglabāšanā.
- Uzlabot kultūras pieminekļu restaurācijas un pārveidošanas kontroles darbu, efektīvu rīcību.
- Izstrādāt un īstenot pasākumus mūsdienu arhitektūras kvalitātes uzlabošanai kultūrvēsturiskās vietās.
- Attīstīt informācijas kampaņu par kultūras mantojuma saglabāšanas aktualitātēm. Sadarboties ar starptautiskajām institūcijām un ārvalstīm.

INSPEKCIJAS GALVENIE UZDEVUMI UN PRIORITĀTES 2006.GADĀ

- Inspekcijai uzdotā darba izpilde saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" un 2004.gada 9.novembra Latvijas Republikas Ministru Kabineta apstiprināto Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Nolikumu.
- Aktualizēt un papildināt Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu. Organizēt kultūras pieminekļu pārbaudes braucienus.
- Sagatavot priekšlikumus, lai pilnveidotu Latvijas likumu un normatīvo aktu sistēmu kultūras mantojuma aizsardzības un attīstības jomā. Sakārtot mūsdienu arhitektūras un kultūras mantojuma attiecības.
- Nostiprināt Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Informācijas centra darbību. Turpināt informatīvu materiālu sagatavošanu un izdošanu, kā arī regulāru Interneta mājas lapas papildināšanu.
- Pildīt 2006. gada Kultūras pieminekļu izpētes, glābšanas un restaurācijas programmu (avārijas stāvoklī esošu kultūras pieminekļu glābšana).
- Nodrošināt kultūras pieminekļu uzskaites un aizsardzības darba datorizāciju.
- Aktualizēt vēsturisko interjeru saglabāšanas jautājumus un organizēt Eiropas Kultūras mantojuma dienas „Vēsturisko interjeru saglabāšana un restaurācija”.
- Sadarbībā ar Valsts Kultūrkapitāla fondu izveidot un organizēt Kultūras mantojuma gada balvu, kas izvērtētu aktivitātes kultūras mantojuma jomā 2005. gadā.
- Sagatavot priekšlikumus, lai Latvija turpinātu pievienoties starptautiskajām konvencijām kultūras mantojuma jomā.
- Pilnveidot restaurācijas speciālistu un restaurācijas firmu kvalitātes novērtēšanas kārtību.
- Piedalīties Eiropas Padomes projektā HEREIN – Eiropas kultūras mantojuma politikas informatīvās datu bāzes izveide.
- Sadarboties ar starptautiskajām institūcijām un ārvalstīm (Eiropas Padomi, UNESCO Pasaules mantojuma centru, Baltijas jūras valstīm).

Inspekcijas galvenie plānotie uzdevumi 2006. gadā izpildīti saskaņā ar darba plāniem un prioritātēm. Atsevišķi nepaveiktie darbi, kas saistīti ar nepietiekošo finansējumu un laika trūkumu, pārcelti uz 2007. gadu.

PROBLĒMAS

Minimālais finansējums un būtiski pieaugošais darba apjoms kavēja kvalitatīvi pilnībā izpildīt ar likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” Inspekcijai uzdotos pienākumus.

Katastrofāli zemais darba atalgojums izraisīja personāla mainību un kvalificēta personāla pāriešanu darbā uz privātajām institūcijām, kā rezultātā Inspekcija zaudēja speciālistus, daļēji pazeminoties darba kvalitātei un apjomam. Kadru mainības problēmu uzsākts risināt gada beigās, kad valsts budžeta grozījumos tika piešķirts finansējums Inspekcijas darbinieku atalgojuma jautājuma sakārtošanai. Neraugoties uz to, ka 2006. gadā piešķirts lielāks finansējums kultūras pieminekļu glābšanai, jāatzīmē, ka īpašnieku ieguldītais finansējums joprojām ir nepietiekams.

Ņemot vērā ievērojamo būvniecības apjomu valstī kopumā, mantojuma nozarē vērojams kvalificētu restaurācijas speciālistu trūkums.

2.1.1. AIZSARGĀJAMIE KULTŪRAS PIEMINEKĻI LATVIJĀ

2007.gada 1. janvārī valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā bija 8520 objekti. Apzinot kultūrvēsturiskās vērtības aktualizēts un papildināts valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts. 2006. gada sākumā uzskaitē bija 8440 valsts aizsargājami kultūras pieminekļi, gada beigās – 8520. No tiem 5152 valsts nozīmes, savukārt 3368 vietējas nozīmes kultūras pieminekļi

Pieminekļu veids	Skaitis	Valsts noz.	Viet. noz.
Arheoloģiskie pieminekļi	2495	1481	1014
Arhitektūras pieminekļi	3399	1266	2133
Mākslas pieminekļi	2455	2243	212
Teritoriālie un pilsētībūvniecības pieminekļi	45	40	5
Vēstures pieminekļi	119	116	3
Industriālie pieminekļi	7	7	0
Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu skaits Latvijā (gada beigās)			8520

UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma sarakstā kopš 1997. gada decembra iekļauts Rīgas vēsturiskais centrs atzīstot tā pasaules vērtību, novērtējot saglabājušos augstvērtīgo viduslaiku apbūvi, jūgendstila un 19. gs. koka arhitektūru.

2005. gada jūlijā UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma sarakstā tika iekļauts Strūves meridiāna loks ar punktiem Latvijā – Jēkabpilī un Sestukalnā. Strūves meridiāna loks ir līnija, kas vērsta ziemeļu — dienvidu virzienā un kura mūsdienu ģeogrāfiskajā kartē šķērso desmit valstis. Meridiāna loks ir viena no metodēm Zemes izmēru un formas noteikšanai. *Strūves meridiāna loks* ir pirmais precīzais mērījums, kurš veikts jau 19. gadsimta otrā pusē, lai iegūtu precīzus mūsu planētas izmērus un formu saistībā ar Ņūtona teoriju, saskaņā ar kuru zemeslode nav precīzas lodes formā. *Strūves meridiāna loks* ir piemērs zinātnieku sadarbībai 10 dažādās valstīs.

UNESCO Pasaules kultūras un dabas mantojuma saraksta kandidāti ir Daugavpils cietoksnis, Kuldīgas kultūrvēsturiskā vide un dabas vērtības, īpaši aizsargājamā kultūrvēsturiskā teritorija „Abavas ieleja” un Jūrmalas koka apbūve un dabas vide.

2.1.2. KULTŪRAS MANTOJUMA JOMAS DARBĪBAS RAKSTUROJUMS

2006. gada februārī Rīgas dome ir apstiprinājusi Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas plānojumu un tā saistošos noteikumus. Pirms plānojuma apstiprināšanas, tā izvērtēšanā tika iesaistīti mantojuma jomā atzīti profesionāļi. Pēc plānojuma un tā aizsardzības pieņemšanas Rīgas domes atbildīgās institūcijas uzsākušas darbu pie Daugavas kreisā krasta silueta kompozīcijas izstrādāšanas. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības problēmu risināšanā arvien vairāk iesaistās sabiedrība un speciālisti. Tiek pildīts Rīgas vēsturiskā centra

saglabāšanas un aizsardzības likums, darbojas Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padome.

Kopš 2005. gada, kad tika izveidota Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padome (turpmāk tekstā – RVC Padome), ir notikušas 75 RVC Padomes sēdes. 2006. gadā norisinājušās 19 RVC Padomes sēdes un izskatīti 138 jautājumi, tai skaitā 8 sēžu darba kārtībā iekļauti un izskatīti priekšlikumi 08.03.2004. Ministru kabineta noteikumu Nr. 127 “Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi” grozījumiem. RVC Padomes darba kārtībā ir bijusi iekļauta Rīgas vēsturiskā centra un tā aizsardzības zonas plānojuma izskatīšana, kā arī jautājums par grozījumiem Ministru kabineta noteikumos Nr. 112 “Vispārīgie būvnoteikumi”. Kopumā 2006. gadā izskatīšanai RVC Padomē iesniegti 128 projekti, no kuriem atbalstīti 72, noraidīti 25, bet 31 projekta gadījumā pieņemts cits lēmums. Saskaņā ar “Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likumā” noteikto, projektus izskatīšanai RVC Padomei var iesniegt Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija (iesniegti 25 projekti); Pilsētas attīstības departaments (iesniegti 17 projekti); kā arī fiziskas un juridiskas personas (iesniegti 86 projekti).

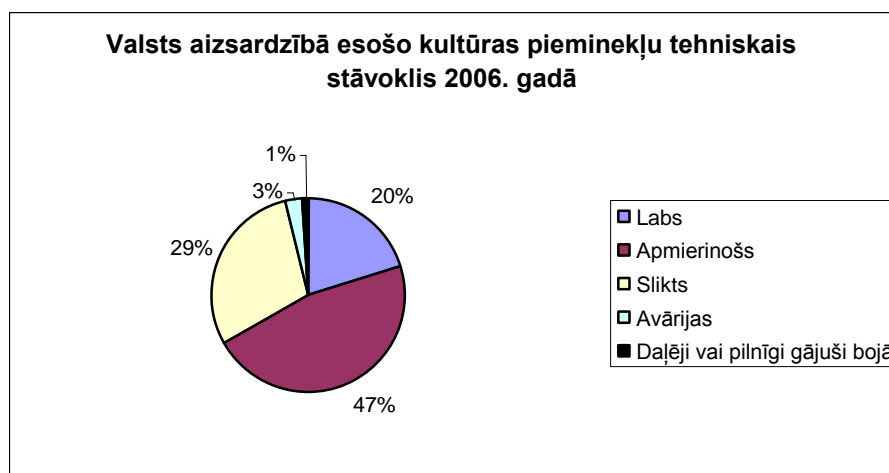
Latvijā kopumā pilsētas vide tiek sakopta, vēsturiskās ēkas iegūst jaunus saimniekus un tiek izmantotas. Ēku remontos un restaurācijā izmanto kvalitatīvākus materiālus. Tiek radīts veiksmīgāks ēku un publiskās ārtelpas izgaismojums.

Nostiprināta sadarbība ar pašvaldībām, kas nodrošina veiksmīgāku dialoga izveidošanos kultūras mantojuma saglabāšanā un aizsardzībā.

1) Kultūras mantojuma saglabātības pakāpe.

Kopumā kultūras pieminekļu tehniskais stāvoklis uzlabojas. Tas saistīts ar to, ka objekti iegūst saimniekus un tiek pārveidoti izmantošanai. Atsevišķu objektu tehniskais stāvoklis joprojām ir kritisks – tas saistīts ar restaurācijai nepieciešamajiem lielajiem finanšu ieguldījumiem.

2006. gadā valsts aizsardzībā esošo kultūras pieminekļu tehniskais stāvoklis (no kultūras mantojuma saglabāšanas viedokļa) bija šāds:

2) Apzinātais, uzskaitītais un izpētītais mantojuma apjoms.

Notiek vispārīga mantojuma apsekošana Latvijā. Apzināto kultūrvēsturiski vērtīgo objektu skaits Latvijā – 23 000, t.sk. 8520 valsts aizsargājami kultūras pieminekļi. 2006. gadā, ņemot vērā attiecīgā objekta vēsturisko, zinātnisko, māksliniecisko vai citu kultūras vērtību sarakstā no jauna tika iekļauti 86 objekti, savukārt 6, objekti, kas zaudējuši savu kultūrvēsturisko vērtību ir izslēgti no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta:

PIEMINEKĻA VEIDS	IEKĻAUTS	IZSLĒGTS
ARHITEKTŪRA	38	6
PILSĒTBŪVNICĪBA	1	0
INDUSTRIĀLS	2	0
VĒSTURE	1	0
VĒSTURISKA NOTIKUMA VIETA	2	0
MĀKSLA	42	0

Kopumā pētniecības apjoms finansējuma trūkuma dēļ ir nepietiekams, tas nevar nodrošināt mantojuma kvalitatīvu saglabāšanu.

2006. gadā turpināts kultūras pieminekļu apsekošanas un izpētes darbs Latvijā, pilnveidota valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu datu bāze. Saskaņā ar Inspekcijā izveidoto kārtību 2006. gadā notikušas 9 sēdes par Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu, kurās izskatīti 112 jautājumi, no tiem 86 priekšlikumi par objektu iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, 6 priekšlikumi par objektu izslēgšanu no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta, un viens priekšlikums par kultūras pieminekļa teritorijas robežas noteikšanu.

Kopš 2005. gada ir izveidota Kultūras pieminekļu uzskaites ekspertu padome, kuras darbā piedalās Latvijā atzīti kultūras mantojuma jomas profesionāļi. 2006. gadā notikušas 4 uzskaites padomes sēdes, kurās izskatīti 29 priekšlikumi grozījumiem Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, no kuriem 26 par objektu iekļaušanu aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, savukārt trīs par kultūras pieminekļu, kas dažādu apstākļu dēļ zaudējuši savu kultūrvēsturisko vērtību izslēgšanu no valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta.

2006. gadā Inspekcija sagatavoja dokumentāciju par Rundāles pili un Rīgas vēsturiskā centra siluetu un panorāmu iekļaušanai Eiropas mantojuma sarakstā. Eiropas Mantojuma zīme ir Francijas Kultūras un komunikācijas ministrijas 2005. gadā ierosināta un Eiropas Komisijas atbalstīta iniciatīva, kas radīta, lai popularizētu kultūras mantojuma vietu, pieminekļu, dabas mantojuma un pilsētbūvniecības pieminekļu, materiālā un nemateriālā, mūsdienu un tradicionālā mantojuma Eiropas transnacionālo dimensiju, kā arī mantojuma vietu lomu vienotas Eiropas radīšanā. Eiropas Mantojuma saraksts ir balstīts uz Eiropas Kultūras vēsturi, tā atšķiroties no UNESCO Pasaules mantojuma saraksta, kura mērķis ir aizsargāt un popularizēt pieminekļus un vietas ar pasaules vērtību. Eiropas mantojuma zīmes izveidošanas mērķis ir kļūt par vienotu kopienas aktivitāti, kurai ikviens Eiropas valsts var pieteikt objektus.

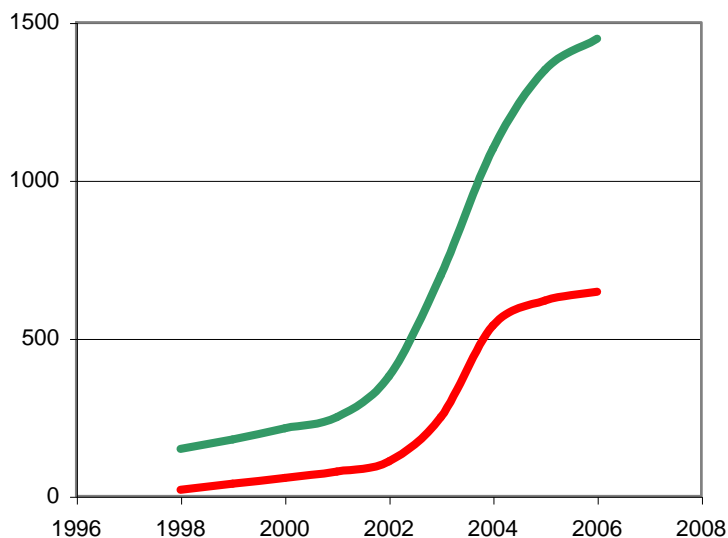
Turpināts darbs pie valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta - sistematizēta kartotēka, noformēta pieminekļu uzskaites dokumentācija. Papildināts Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts (iekļaujot un izslēdzot objektus). Veikts Rīgas pilsētas mākslas pieminekļu uzskaites darbs. Sagatavota dokumentācija kultūras pieminekļu saraksta papildinājumam. Veikta mākslas daļas informācijas bāzes uzturēšana – zudušo pieminekļu kartotēka, pieminekļu uzskaites kartotēka, diapozitīvu kartotēka, periodikas informācijas uzkrāšana un pievienošana mākslas pieminekļu lietām. Veikta arheoloģiskā mantojuma arhīva uzturēšana, papildināšana un kārtošana, jaunienākošo materiālu noformēšana, inventarizēšana, ievietošana arhīva glabāšanas sistēmā.

Organizētas ekspedīcijas uz Cēsu, Kuldīgas, Liepājas, Madonas, Rēzeknes, Rīgas, Talsu, Valkas un Ventspils rajoniem, kur apsekoti vairāk kā 110 arheoloģijas pieminekļu objekti. Veikta arī Rīgas pieminekļu apsekošana – baznīcu, dzīvojamo ēku u.c. Veikta šo objektu fotofiksācija, kas apstrādāta un nodota Pieminekļu dokumentācijas centrā. 2006. gadā vadīti arheoloģiskie uzraudzības darbi Raunas viduslaiku pilī (Cēsu raj.), Karaulovu kapliņas sakārtošanas darbu laikā (Rēzekne), veikta arheoloģiskā apzināšana Liepājas rajonā.

2006. gadā notikušas 2 Arheoloģijas mantojuma ekspertu padomes sēdes, kurās izskatīts jautājums par Rīgas Doma rekonstrukcijas ģeotehniskās izpētes un apsekošanas darbu apjomiem; kā arī izskatīts jautājumi par arheoloģiskajos izrakumos Rīgā, Tirgoņu ielā 1/3 atsegto būvkonstrukciju saglabāšanas iespējām un par Rīgas Domā pamatu stiprināšanas darbu gaitā atsegtajām konstrukcijām.

3) Novērstie draudi.

Draudi galvenokārt saistīti ar nepārdomātu saimniecisko darbību, visbiežāk – būvniecību. Nav pieļauti kultūrvēsturisko vidi postoši pārveidojumi (kultūrvēsturiski vērtīgu ēku nojaukšana, ūdenstilpju aizbēršana, kvartālu nojaukšana vēsturiskajos centros, jauna celtniecība parkos u.c.).

VKPAL Izvērtētie un saskaņotie projekti Latvijā (1499)

VKPAL Izvērtētie un saskaņotie projekti Rīgā (647)

Diagramma atspoguļo no kultūras mantojuma saglabāšanas viedokļa izvērtēto projektu skaitu Rīgas vēsturiskajā centrā un Latvijā

4) Riska faktori Rīgas vēsturiskajā centrā un tā aizsardzības zonas saglabāšanā.

- Augstbūvju plānošana Rīgas vēsturiskā centra aizsardzības zonā, vietās, kas nav pietiekami izanalizētas, riskējot negatīvi ietekmēt aizsargājamo autentisko vidi un kultūrvēsturisko vērtību uztveri.
- Uzņēmēju vēlme būtēt lēti, videi neatbilstošus un pārspīlētus apjomus, iegūstot jaunbūves ar zemu arhitektūras kvalitāti.
- Autentiskuma zaudēšana jaunu, nepiemērotu, bet labi reklamētu būvmateriālu un būvizstrādājumu lietošanas rezultātā.
- Uzraugošo institūciju nepietiekama reaģēšanas spēja, ņemot vērā ievērojami pieaugošo būvniecības apjomu Rīgas vēsturiskajā centrā.
- Kultūrvēsturisko ēku īpašnieku neieinteresētība un motivācijas trūkums saglabāt un restaurēt autentiskas kultūrvēsturiskas vērtības.
- Pieaugošs transporta slodzes negatīvā ietekme uz Rīgas vēsturisko centru.
- Vides piesārņojums.

5) Pēdējā laika pozitīvās pārmaiņas Rīgas vēsturiskā centra attīstībā:

Pēdējo gadu jaunā pieeja un veiktās pārmaiņas kultūras mantojuma aizsardzībā – pieņemtie normatīvie akti, apstiprinātais plānojums, pastiprinātā kontrole, demokrātiska un caurskatāma lēmumu pieņemšana, sabiedrības iesaistīšanās un plašsaziņas līdzekļu interese, koordinēta rīcība kopumā garantē kvalitatīvāku Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanu un mūsdienīgu tā attīstību. Ir jāturpina panākt visu ieinteresēto institūciju koordinētu rīcību un jāpastiprina kultūrvēsturisko izmaiņu kontrole.

2.1.3. KONTROLE

Saskaņā ar Inspekcijas nolikuma 2.1. punktu, realizējot valsts kontroli par to, kā tiek ievēroti kultūras pieminekļu aizsardzības, izmantošanas, uzskaites un restaurācijas noteikumi, un

saskaņā ar Nolikuma 2.7. punktu, veicot rajonos (pilsētās) valsts aizsardzībā esošo saimnieciskās darbības apdraudēto kultūras pieminekļu apsekošanu, kopumā pārbaudīti 3984 objekti, par ko sastādīti apsekošanas akti. Apsekošanas laikā objektu īpašnieki (lietotāji) tiek informēti par aktualitātēm kultūras mantojuma normatīvo aktu jomā. Bez plānotajām pārbaudēm, notiek pārbaudes, reaģējot uz fizisku vai juridisku personu iesniegumiem, kā arī sakarā ar objektu nodošanu ekspluatācijā, par ko sagatavoti 528 atzinumi.

Pārbauzu rezultātā sagatavoti 44 administratīvo pārkāpumu protokoli un pieņemti lēmumi par pārkāpēju administratīvo sodīšanu. Pārkāpumi fiksēti pārsvarā Rīgā, galvenokārt par kultūras pieminekļu restaurācijas, konservācijas un remontu veikšanu bez inspekcijas rakstveida atļaujas (APK 89.1. pants). Gadījumos, kad fiksēti nenozīmīgāki un ātrāk novēršami pārkāpumi, brīdinājums objektu īpašniekam tos novērst izteikts apsekošanas aktā. Vairāki objekti, kuros ilgākā laika periodā norisinās restaurācijas vai konservācijas darbi un kuru gaitā bijušas problēmas, piemēram, Ķemeru sanatorija, Daugavgrīvas cietoksnis, Rīgas Doms, Ēdoles pils gada laikā kontrolētas vairākkārt. Kontroles rezultātā Rīgas vēsturiskajā centrā un Latvijā kopumā samazinās to gadījumu skaits, kad darbi kultūras pieminekļos vai to aizsardzības zonās notiek bez saskaņotas projekta dokumentācijas un Inspekcijas atļaujas.

Problēmas joprojām pastāv ar atsevišķu valsts nozīmes aizsargājamo kultūras pieminekļu sakārtošanu – Ķemeru kūrortu, Ēdoles pili, Kuldīgas Pilsdzirnavām, ēku Rīgā, Raiņa bulvārī 2.

Neraugoties uz problēmām, kas saistītas ar bieži sastopamo īpašnieku vēlēšanos no kultūras pieminekļu izmantošanas iegūt maksimālu ekonomisko izdevīgumu, izpratnes trūkumu par autentisko kultūrvēsturisko vērtību, t. sk. ēku oriģinālo detaļu un elementu saglabāšanas nozīmi, prognozējama normatīvo aktu prasību ievērošanas uzlabošanās.

2.1.4. KULTŪRAS PIEMINEKĻU PĀRVEIDOŠANAS (RESTAURĀCIJAS) KONTROLE

2006. gadā Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija ir saņēmusi un izskatījusi 7714 iesniegumus un vēstules. Sagatavojusi 4058 vēstules, izsniegusi 144 kultūras pieminekļa statusu apliecinošas izziņas, izsniegusi 883 kultūras pieminekļu pārveidošanas darbu atļaujas. Saskaņoti 1499 būvprojekti (tai skaitā Rīgā 647).

Sagatavoti 1300 slēdzieni par kultūras pieminekļu un kultūrvēsturiskās vides pārveidošanas pieļaujamību.(t.sk. Rīgā 792) Inspekcija izsniegusi 472 nosacījumus kultūrvēsturiskās vides pārveidošanai.

Veikta mākslas priekšmetu ekspertīze un izsniegtas 120 atļaujas kultūras priekšmetu izvešanai no Latvijas Republikas un sagatavotas 133 izziņas kultūras priekšmetu izvešanai no Latvijas Republikas.

Sagatavoti 472 atzinumi par teritorijas plānojumem, un izsniegti 273 nosacījumi plānojumu izstrādāšanai. Sagatavoti 324 atzinumi par objektu gatavību ekspluatācijai (tai skaitā Rīgā 246).

2.1.5. NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE

2006. gadā pieņemti šādi normatīvie akti kultūras mantojuma jomā:

- Pieņemti Ministru kabineta noteikumi “Doma baznīcas un klostera ansambļa noteikumi” (MK noteikumi Nr. 24, pieņemti 10.01.2006.);
- 02.03.2006. pieņemts likums “Par Eiropas Padomes vispārējo konvenciju par kultūras mantojuma vērtību sabiedrībai”.
- Sniegti atzinumi citu normatīvo aktu izmaiņu gadījumos.
- Nepieciešamības gadījumā sniegtas mutiskas konsultācijas, kā arī rakstiskas atbildes uz iesniegtajiem jautājumiem, kas saistīti ar normatīvo aktu normu satūra izskaidrošanu;
- Par normatīvo aktu prasību pārkāpumiem piemērotas sankcijas, administratīvo pārkāpumu lietās uzlikti naudas sodi.

2.2 BUDŽETA PROGRAMMU UN APAKŠPROGRAMMU REZULTATĪVO RĀDĪTĀJU IZPILDES ANALĪZE

2.2.1 "LATVIJAS KULTŪRAS PIEMINEKĻU IZPĒTES, GLĀBŠANAS UN RESTAURĀCIJAS PROGRAMMA 2006.GADAM" IZPILDE

Programma izstrādāta, pamatojoties uz Latvijas Republikas likuma "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" 24. pantu, kultūras pieminekļu īpašnieku un valdītāju iesniegumiem, kā arī Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas slēdzieniem. 2006. gada sākumā kultūras pieminekļu izpētes glābšanas un restaurācijas programmai tika piešķirti valsts budžeta līdzekļi 310 030,- latu apmērā. 2006. gada beigās ar budžeta grozījumiem kultūras pieminekļu glābšanas un restaurācijas programmai piešķirtie valsts budžeta līdzekļi sastāda 427 261,- Ls Tajā skaitā 69 000,- latu Salaspils memoriāla uzturēšanai un valsts budžeta mērķfinansējums 39 200,- latu apmērā Rīgas Brāļu kapu un Brīvības pieminekļa restaurācijai un uzturēšanai.

Valsts budžeta finansējums izlietots:

- Kultūras pieminekļa apgrūtinājuma nostiprināšanai Zemesgrāmatā. Kultūras mantojuma izpētei, fiksācijai un aizsardzības zonu noteikšanai
- Sabiedrības apkalpošanas kvalitātes uzlabošanas pasākumiem kultūras mantojuma jomā valsts pārvaldē.
- Kultūras pieminekļu ekspertu padomju darbības nodrošināšanai un ekspertizēm. Kultūrvēsturisku vērtību apzināšanai valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta izmaiņām.
- Kultūras pieminekļu un to aizsardzības popularizēšanai, apmācībai, informatīvu bukletu izdošanai.
- Rīgas vēsturiskā centra kultūras mantojuma saglabāšanas un attīstības politikas īstenošanai. Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes darba nodrošināšanai.
- Kultūras pieminekļu uzskaites, izpētes un aizsardzības darba tehniskā nodrošinājuma pilnveidošanai
- Kultūras pieminekļu avārijas stāvokļa novēršanas un restaurācijas darbiem, tai skaitā šādos objektos:

Aizkraukles rajons	11 500,-
• Kokneses pilsdrupas	8000,-
• Aizkraukles viduslaiku pils	1000,-
• Neretas muižas apbūve	1500,-
• Pētermuižas skola	1000,-
Alūksnes rajons	4100,-
• Palmu māja	700,-
• Liepnas luterāņu baznīca	900,-
• Alūksnes Jaunā pils	2500,-
Balvu rajons	

Bauskas rajons	12 600,-
• Bauskas pilsdrupas	3000,-
• Bauskas Sv. Gara luterāņu baznīca	1000,-
• Rundāles pils	5000,-
• Iecavas luterāņu baznīca	800,-
• Iecavas muižas apbūves vārtu sarga namiņš	1000,-
• Kaucmindes muižas muižnieka dzīvojamā ēka	800,-
• Garozas muiža	1000,-
Cēsu rajons	42 800,-
• Cēsu Sv. Jāņa luterāņu baznīca	1500,-
• Raunas pilsdrupas	2000,-
• Raunas luterāņu baznīca	1000,-
• Ungurmuižas apbūve	1600,-
• Cēsu pilsdrupas	25 000,-
• Āraišu ezerpils	7000,-
• Āraišu luterāņu baznīca	700,-
• Vecpiebalgas muižas pils	3000,-
• Ed. Veidenbauma memoriālais muzejs "Kalāči"	1000,-
Daugavpils rajons	5400,-
• Daugavpils Vienības nams	1500,-
• Kalupes katoļu baznīca	700,-
• Līksnas katoļu baznīca	700,-
• Subates luterāņu baznīca	1000,-
• Lašu pilskalns	500,-
• Elernes katoļu baznīca	1000,-
Dobeles rajons	5300,-
• Dobeles pilsdrupas	3000,-
• Kalnamuižas luterāņu baznīca	1000,-
• Vecauces luterāņu baznīca	1300,-
Gulbenes rajons	5300,-
• Vecgulbenes luterāņu baznīca	800,-
• Beļavas muiža	3000,-
• Gulbenes – Alūksnes bānītis, papardes stacijas ūdenstornis	1500,-
Jelgavas rajons	4250,-
• Vilces muiža	3500,-
• Zaļenieku luterāņu baznīca	750,-
Jēkabpils rajons	
Jūrmala	1760,-
• Bulduru luterāņu baznīca	800,-
• Dzintaru koncertzāle	960,-
Krāslavas rajons	6000-
• Piedrujas katoļu baznīca	1500,-
• Krāslavas pils apbūve	2000,-
• Krāslavas katoļu baznīca	2500,-
Kuldīgas rajons	1000-
• Padures muižas kungu māja	1000,-

Liepājas rajons	6346,-
• Liepājas Sv. Trīsvienības luterāņu baznīca	5000,-
• Apriķu muiža	1000,-
• Ēkas Aizputē, Kuldīgas ielā 26 ārdurvju restaurācijai	346,-
Limbažu rajons	6000,-
• Limbažu pareizticīgo baznīca	1000,-
• Bīriņu pils apbūve	4000,-
• Umurgas luterāņu baznīca	1000,-
Ludzas rajons	1600,-
• Eversmuižas katoļu baznīca	800,-
• Stiglovas katoļu baznīca	800,-
Madonas rajons	7000-
• Cesvaines pils	7000,-
Ogres rajons	
•	
Preiļu rajons	48 531,-
• Aglonas bazilikas attīstības koncepcijas izstrādāšanai	44 031,-
• Pastaru vējdzirnavas	1000,-
• Arendoles muižas kungu māja	1000,-
• Preiļu katoļu baznīca	500,-
• Preiļu muižas apbūve	2000,-
Rēzeknes rajons	3400,-
• Rēzeknes luterāņu baznīca	900,-
• Fr. Trasuna memoriālais muzejs	1500,-
• Lūznavas muižas kungu māja	1000,-
Rīga	210 920,-
• Rīgas Jēzus luterāņu baznīca	1000,-
• Rīgas Sv. Jura baznīca	1500,-
• Rīgas Brāļu kapu ansamblis	39 200,-
• Rīgas Doms	163 220,-
• Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs	6000,-
Rīgas rajons	69 000,-
• Salaspils koncentrācijas nometnes vietas memoriāls	69 000,-
Saldus rajons	1500,-
• Jaunmuižas klēts	1500,-
Talsu rajons	7080,-
• Brinkenu kapliča	1000,-
• Pedvāles muižu komplekss	1500,-
• Kubeles skola	1000,-
• Zemnieku sēta "Līkumi"	680,-
• Pastendes muiža	1200,-
• Balgales luterāņu baznīca	200,-
• Dundagas luterāņu baznīca	1500,-
Tukuma rajons	1000,-
• Tukuma luterāņu baznīca	1000,-
Valkas rajons	

Valmieras rajons	4067,-
• E. Meldera dzimtās mājas "Speļģi"	1067,-
• Rubenes luterāņu baznīca	1000,-
• Valmieras skolotāju semināra ēka	1000,-
• Rubenes luterāņu baznīca	1000,-
Ventspils rajons	2450,-
• Zlēku luterāņu baznīca	450,-
• Puzes luterāņu baznīca	1000,-
• Landzes luterāņu baznīca	1000,-

2.2.2 KULTŪRAS PROGRAMMAS „KULTŪRAS PIEMINEKĻU VISAPTVEROŠA INVENTARIZĀCIJA” IZPILDE

Saskaņā ar 2006. gada 21. aprīļa finansēšanas līgumu Nr. 2006-1-M53001 starp Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju (VKPAI) un Valsts Kultūrkapitāla fondu (VKKF), 2006. gadā realizēta Kultūras programma „Kultūras pieminekļu visaptveroša inventarizācija” – Ls 13 000,-.

- Programmas ietvaros sagatavots informatīvs buklets kultūras pieminekļu īpašniekiem. Pateicoties kultūras programmas finansējumam, ir sagatavota informācija Eiropas kultūras mantojuma dienu bukletam.
- Realizējot programmu, ir uzsākts darbs pie visaptverošas arhitektūras pieminekļu apsekošanas un izvērtēšanas, kas ir nopietns ieguldījums pieminekļu izpētē un apsekošanā. Rīgas kultūrvēsturiskā mantojuma novērtējums notiek sadarbībā ar Rīgas domes Rīgas kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju. Realizējot programmu, tiek iegūta:
 - precīza pieminekļa uzskaites dokumentācija;
 - esošā saglabātības stāvokļa novērtējums;
 - jauna objektu fotofiksācija;
 - elektroniska datu bāze.
- Pirms lauka darba veikšanas ir izstrādāta un apstiprināta inventarizācijas programma un veidlapa. Par VKKF piešķirto finansējumu ir iegādāta datortehnika, fototehnika, GPS datu raidītāji, kā arī noslēgts līgums ar Latvijas Arhitektu savienību, kas nodrošina lauka darba veikšanu. Iesāktais darbs tiks turpināts 2007. un 2008. gadā, veicot visaptverošu arhitektūras pieminekļu apsekošanu un inventarizāciju. Plānots iegūtos datus izmantot arī Latvijas kultūrkartes projektā, papildinot datu bāzi, nodrošinot sabiedrības pieejamību iegūtajai informācijai.

2.3 INFORMĀCIJA PAR PAKALPOJUMIEM

BEZMAKSAS PAKALPOJUMI

- Kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu pārveidošanas projektu izvērtēšana un saskaņošana;
- Norādījumu izsniegšana par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu;
- Kultūras pieminekļu remontu, konservācijas un restaurācijas darbu atļauju izsniegšana;
- Kultūras pieminekļu izpētes darbu atļauju izsniegšana;
- Uz iesniegumu pamata kultūras pieminekļa statusa apliecināšanas izziņas izsniegšana;
- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Informācijas centrā publiski ir pieejams valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts – reģistrs elektroniskā formā;
- Rakstisku konsultāciju sniegšana;

MAKSAS PAKALPOJUMI

Saskaņā ar Kultūras ministrijas 2003. gada 29. aprīļa rīkojumu Nr. 57A „Par Aļļaujas mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanai aizpildīšanas kārtības un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas saistībā ar mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanu sniedzamo maksas pakalpojumu veidu un izcenojumu apstiprināšanu”, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija sniedz sekojošus maksas pakalpojumus:

- Aļļaujas kultūras priekšmeta izvešanai no Latvijas Republikas noformēšana;
- Katra kultūras priekšmeta atribūcija un vērtējums naudas izteiksmē, ņemot vērā ekspertīzes sarežģītības pakāpi, pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas izstrādātajiem kritērijiem;
- Eksperta vizīte un kultūras priekšmeta apskate tā atrašanās vietā ārpus Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas telpām;
- Priekšmeta novērtēšana un izziņas par kultūras priekšmeta neatbilstību MK 2003.01.07. noteikumu Nr.8 1. pielikumā minētajām kategorijām sagatavošana.

2.3.1 PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZLABOŠANAI

- Izvērtētas un precizētas amatu aprakstos noteiktās funkcijas, kā arī izvirzīti kritēriji, pēc kuriem vērtēt darbinieku darba kvalitāti un noslogotību. Izstrādāta un apstiprināta precīza kompetenču sadale lēmumu pieņemšanā.
- Lai sekmētu Inspekcijas funkciju efektīvāku īstenošanu, veikta Inspekcijas ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtēšana.
- Lai pieņemtu objektīvu lēmumu, nozīmīgākajos kultūras pieminekļu pārveidošanas gadījumos rīkotas profesionāļu diskusijas, iesaistot arī sabiedriskās organizācijas.
- Pilsnīveidota kultūras pieminekļu pārveidošanas projektu izskatīšanas un saskaņošanas kārtība. Kopš 2004.gada jūlija Inspekcijā ir izveidota 2 līmeņu lēmumu pieņemšanas procedūra. Pirmajā līmenī lēmumu par projekta saskaņošanu vai noraidīšanu pieņem projektu izvērtēšanas komisija (izveidota saskaņā ar VKPAI 01.07.2005. rīkojumu Nr.27 „par Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā iesniegto projektu izskatīšanas kārtību”). Nelabvēlīga lēmuma pieņemšanas gadījumā, iesniedzējam ir tiesības viena mēneša laikā pārsūdzēt šo lēmumu Inspekcijas vadītājam, kas lēmuma pieņemšanā pieaicina ekspertus.
2006. gadā notikušas 7 sēdes, kurās izskatīti Inspekcijas vadītājam apstrīdētie pirmā līmeņa pieņemtie administratīvie akti. Kopā izskatīti 34 jautājumi. Spēkā atstāti 17 lēmumi, atcelti – 9 lēmumi. 8 gadījumos pieņemts kāds cits lēmums.
- leviesta Inspekcijas darbībā atklātības un caurspīdīguma princips, skaidra jautājumu izskatīšanas un lēmumu pieņemšanas procedūra.
- leviests “četrus acu” princips – jautājuma izskatīšanu un lēmuma pieņemšanu neizdara viena amatpersona.

2.3.2 PASĀKUMI, KAS VEIKTI IEKŠĒJĀ AUDITA IETEIKUMU REALIZĀCIJAI

Saskaņā ar 2006.gada 16. janvāra rīkojumu Nr. 4 par iekšējā audita plānu 2006. gadam un 2006. gada 12. jūlija rīkojumu par iekšējā audita 2006. gada plāna aktualizāciju, Valsts kultūras

pieminekļu aizsardzības inspekcijā no 2006. gada 1. janvāra līdz 2006. gada 31. decembrim tika veikti šādi auditi „Fizisko personu datu apstrādes sistēma”; “Komandējumu un dienesta braucienu izdevumu plānošana un izpildes kontrole”, “Citu materiālo vērtību apsaimniekošana (Pamatlīdzekļi virs 50,- Ls); “Datortehnikas un programmatūras uzturēšana”, “Normatīvo aktu bāze”, “Dokumentu aprīte, izpildes termiņi”, “Kultūras pieminekļu galveno inspektoru darbības vadība, uzraudzība un kontrole”.

2.4 FINANŠU POLITIKAS RISKĀ FAKTORI

- Kultūras pieminekļu glābšanai tiek piešķirts desmit reizes mazāks finansējums nekā aprēķinātais nepieciešamais minimums, līdz ar to nākotnē tas var prasīt daudz ievērojamākus finanšu ieguldījumus, lai veiktu pieminekļu glābšanas pasākumus.
- Finansējuma trūkuma – zemā atalgojuma dēļ nevar nodrošināt pietiekamas kvalifikācijas kadrus un līdz ar to darba kvalitāti.

3. BUDŽETA INFORMĀCIJA

3.1 VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS (LATOS)

Nr. p.k.		Gada sākumā	Gada beigās
1.	Aktīvi:	312363	348517
1.1.	ilgtermiņa ieguldījumi	242609	323816
1.2.	apgrozāmie līdzekļi	69754	115701
2.	Pasīvi:	312363	348517
2.1.	pašu kapitāls	259555	259311
2.2.	kreditori	52808	89206

3.2 VALSTS PAMATBUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMS (LATOS)

Nr. p.k.		Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Ieņēmumi (kopā):	834631	1248364	1262428
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	796291	1189364	1190529
1.2.	dotācija īpašiem mērķiem			
1.3.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	38340	59000	71901
1.4.	ārvalstu finanšu palīdzība			
2.	Izdevumi (kopā):	846060	1248364	1269639
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā):	816225	1244364	1236962
2.1.1.	atalgojumi	326388	446986	484530
2.1.2.	komandējumi	45	3422	3180
2.1.3.	subsīdijas un dotācijas	377153	574261	872225
2.1.4.	pārējie uzturēšanas izdevumi	112659	219695	117027
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem (kopā):	29835	4000	32677

2.2.1.	kapitālās iegādes	29835	4000	32677
2.2.2.	kapitālais remonts			
2.2.3.	investīcijas			
3.	Nodarbinātība:			
3.1.	faktiskais nodarbināto skaits	117		
3.2.	vidējā darba alga	212		

3.3 MAKSAS PAKALPOJUMI UN TO IZCENOJUMI, CITI PAŠU IEŅĒMUMI (LATOS)

Nr. p.k.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi*	Izcenojums	Faktiskie ieņēmumi
1.	Noma	5.10	31345.53
2.	Komunālie pakalpojumi	1.13	3577.90
3.	Citi iepriekš neklasificētie maksas pakalpojumi	3.44	3170.70
4.	Kopā:		38340
	KOPĀ:	-	

3.4 VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS SAŅEMTO ZIEDOJUMU UN DĀVINĀJUMU IZLIETOJUMS

	Lati
1. Saņemts (kopā):	
Lielākie ziedotāji:	
Latvijas uzņēmēj sabiedrības un privātpersonas:	
Ārvalstu uzņēmēj sabiedrības un privātpersonas:	
2. Izlietots (kopā):	14.-
Finansētie pasākumi (kopā)	
Algu izmaksas	14.-
Komandējumi	
Pamatlīdzekļu iegāde	
Kapitālais remonts	

3.5 GALVENIE EKONOMISKIE RĀDĪTĀJI 2006. GADĀ

Inspekcijas finanšu un saimnieciskā darbība tiek organizēta atbilstoši Latvijas Republikā spēkā esošajiem likumiem un normatīvajiem aktiem. Atbildīgais par normatīvajiem aktiem atbilstošu finanšu apriti organizēšanu Inspekcijā – galvenā grāmatvede R. Vasiļjeva, par administratīvo un tehnisko nodrošinājumu – Administratīvās daļas vadītājs E. Vonsovičs, par Kultūras pieminekļu izpēti, glābšanu un restaurācijas programmas administrēšanu – Kultūras mantojuma politikas daļas vadītāja v.i. K.Geile.

- Darbinieku atalgojums (ieskaitot sociālo nodokli) (faktiski) – 484 529,- Ls
- Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem (faktiski) – 71 903,69,- Ls
- Kultūras pieminekļu izpēti, glābšanai un restaurācijai – 427 261,- Ls
- Rīgas Brāļu kapu restaurācijai – 39 200,- Ls
- Salaspils memoriāla ansambļa restaurācijai – 69 000,- Ls

Valsts speciālais finansējums atsevišķiem kultūras pieminekļiem

- Rīgas brāļu kapi – Ls 171 601.-
- Kalnciema ielas koka apbūves ansamblis – Ls 370 000.-
- Doma baznīca – Ls 163 220.-
- Aglonas bazilika – Ls 44 031.-
- Salaspils memoriāls – Ls 69 000.-

Kultūras ministrijas administrētā programmā "Mantojums – 2018. Kultūras infrastruktūras uzlabošanas programma 2006.-2018. gadam" plānotais finansējums:

1. Kārta 2006.-2009. gads - 42.6 milj. Ls
2. Kārta 2010.-2011. gads - 16.4 milj. Ls

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas pārvaldīšanā nodotie nekustamie īpašumi:

Kultūras pieminekļi:

- ēkas Rīgā, M. Pils ielā 17/19/ 21, Pils ielā 20/ 22, Kloostera ielā 5 (kopējā platība – 2928.54 m²).
- Vāmu māju Kalēju sēta Rīgā, Jaunciema gatvē 23.

Pamatojoties uz Latvijas Republikas Ministru kabineta 2005. gada 19. oktobra rīkojumu Nr. 676 „Par kultūras ministrijas valdījumā esošu valsts nekustamo īpašumu nodošanu Finanšu ministrijas valdījumā”, minētie nekustamie īpašumi tika nodoti Finanšu ministrijas valdījumā. Saskaņā ar 2005. gada 28. decembra pilnvarojuma līgumu starp VAS „Valsts nekustamie īpašumi” un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju, nekustamie īpašumi tika nodoti Inspekcijas pārvaldībā.

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas tehniskais nodrošinājums.

- mikroautobuss PLYMOUTH VOYAGER (1992.g.)
- mikroautobuss MERCEDES-BENZ (1991.g.)
- automašīna AUDI 100 (1992.g.)
- automašīna OPEL OMEGA CARAVAN (1989.g.)
- apvidus automašīna DAIHATSU TERIOS (1999.g.)
- motorrolleri 6 gab. (Lieto rajonu valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspektori.)
- biroja tehnika, fototehnika
- cita speciālā tehnika

4. PERSONĀLS

STRĀDĀJOŠO SKAITS	01.- 11.2006.	11. – 12.2006.
PAVISAM	117	122,5
VALSTS IERĒDŅI	48 (faktiski 46)	50 (faktiski 46)
DARBINIEKI	69 (faktiski 66)	72,5 (faktiski 65,5)

IZGLĪTĪBA:

- Augstākā izglītība – 87;
- Nepabeigta augstākā izglītība – 8;
- Vidējā speciālā – 13;
- Vidējā – 4;
- Doktora grāds – 5.

SADALĪJUMS PA VECUMA UN DZIMUMA GRUPĀM:

VECUMS	SIEVIETES	VĪRIEŠI
20 – 29	15	1
30 – 39	18	2
40 – 49	15	8
50 – 59	27	14
60 – 69	9	4
70 gadi un vairāk	1	3
KOPĀ	85	32

Vidējais Inspekcijā strādājošo vecums – 46,4 gadi.

2006. gadā no darba Inspekcijā atlaisti 23 darbinieki, savukārt pieņemti darbā 24 darbinieki.

1. Personu skaits, ar ko pārtrauktas darba attiecības, kopā	23
t.sk. ierēdņi	1
t.sk. darbinieki	22
2. sadalījums pēc amata	
t.sk. referenti un vecākie referenti, speciālisti	22
t.sk. nodaļu vadītāji un vietnieki	1

2006. gadā veiktas izmaiņas VKPAI struktūrā – uz esošo resursu bāzes izveidotas jaunas struktūrdaļas: Juridiskā daļa, Sektors – kultūras pieminekļu reģistrs un Lēmumu kvalitātes kontroles un komunikāciju sektors. Izmaiņas veiktas ar mērķi pieaugošā darba apjoma dēļ sakārtot VKPAI iekšējo struktūru un darba organizēšanas principus, palielinot darba efektivitāti un precizētu kompetenču sadali. Gada nogalē būtiski palielināts iestādē strādājošo darbinieku atalgojums.

2006.gadā notika 3 konkursi uz vakantiem amatiem: Kuldīgas rajona galvenais valsts inspektors, Rīgas galvenais valsts inspektors un Kultūras mantojuma politikas daļas referents. Valsts Administrācijas skolas rīkotās lekcijas, nodarbības un seminārus apmeklējuši 5 ierēdņi par tematiem: Laika menedžments; Darba tiesības, to saikne ar civildienestu; Publiskā runa, sarunu un sapulču vadīšana; “Padziļināts iekšējā audita kurss lietpratējiem”; “Arhīva darba organizācija”; “Ierēdņu profesionālā ētika” un “Administratīvais process iestādē”.

Inspekcijas speciālisti paaugstinājuši savu profesionālo kvalifikāciju, sadarbojoties ar Eiropas Padomes, UNESCO un ārvalstu ekspertiem.

5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Nodrošināta regulāra operatīva informācijas sniegšana masu saziņas līdzekļiem, rīkotas preses konferences un diskusijas par aktuālākajiem kultūras mantojuma saglabāšanas jautājumiem. Popularizēts Latvijas kultūras mantojums ar izstāžu, publikāciju, referātu un lekciju palīdzību.

Sabiedrības un speciālistu uzticība kultūras mantojuma pārvaldei Latvijas un starptautiskā mērogā. Vērtības, ar kurām Inspekcija var lepoties:

- Darbinieku entuziasms
- Profesionāls kolektīvs, kaut gan zemā darba atalgojuma dēļ ir draudi to zaudēt
- Pozitīva attieksme pret cilvēkiem
- Iestādes darba telpu noformējums, tēls un pozitīvā aura

- Objektīva jautājumu izskatīšana. Darbinieki strādā pārliecības dēļ, ievērojot profesionālās ētikas principus, jautājumu izlemšanā nepakļaujoties ieinteresētu personu spiedienam
- Dažāds specialitāšu spektrs
- Starptautiskā mērogā Inspekcija novērtēta kā prestiža institūcija ar augstu kompetences līmeni
- Liels izpildītā darba apjoms, neskatoties uz minimālo samaksu

5.1 PASĀKUMI, KAS VEIKTI SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANAI UN IZGLĪTOŠANAI

- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Informācijas centrā apmeklētājiem tiek piedāvāta informācija par Latvijas kultūras mantojuma nozari – Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas darbību, valsts aizsardzībā esošajiem kultūras pieminekļiem, Latvijas dalību starptautiskajos projektos, jautājumiem, kas saistīti ar Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanu un attīstību.
- Realizēts projekts “Kultūras mantojuma Gada balva 2005”, ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu, organizēts pasākums, kura uzdevums ir novērtēt aizvadītā gada izcilāko veikumu un sasniegumus kultūras mantojuma jomā, tādējādi stiprinot nozari un veicinot tās prestižu sabiedrībā.
- Informācijas centrā organizēta sabiedriskā apspriešana par vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu ēkai Rīgā, Republikas laukumā 2.
- Organizētas diskusijas „Rīgas nakts tēls”, „Mūsdienu arhitektūras kvalitāte kultūrvēsturiskajā vidē”, “Diskusija par Aleksandra paviljona Alūksnes pils parkā saglabāšanas jautājumiem”, “Vēsturisko interjeru restaurācija”, “Speciālistu diskusija par ēkas lecavā, Sila ielā 1 kultūrvēsturisko vērtību un iespējamo iekļaušana valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā”, “Diskusija par UNESCO Pasaules mantojuma centra nostāju pilsētu vēsturisko centru saglabāšanā un attīstībā”.
- Organizēta Latvijas piedalīšanās 11. starptautiskajā fotokonkursā jauniešiem “Kultūras mantojums fotogrāfijās 2005-2006”. Latvijas nacionālās atlases uzvarētāji piedalījās starptautiskās izstādes atklāšanā un uzvarētāju apbalvošanā Strasbūrā 2006.gada decembrī.
- Izstādes Informācijas centrā ““Latvijas kultūras mantojums fotogrāfijās” un “11. starptautiskais fotokonkurss jauniešiem “Kultūras mantojums fotogrāfijās 2005-2006””.
- Eiropas Kultūras mantojuma dienas Latvijā laikā no 2006. gada 8.-10. septembrim. Atklāšana – Rundāles pilī.
- Bērnu zīmējumu konkursā “Uzzīmē vēsturisku interjeru!” iesniegto darbu izstāde;
- Radošā nometne Īvandes pilī 15 bērnu zīmējumu konkursa uzvarētājiem.
- Bērnu ekskursija, apmeklējot kultūras pieminekļus Ventspils un Tukuma rajonā.
- Sagatavots informatīvs materiāls par normatīvajiem aktiem kultūras pieminekļu aizsardzībā un pieminekļu pārveidošanas projektu saskaņošanas kārtību;
- Izdots buklets „Vēsturisko interjeru saglabāšana un restaurācija”.
- Kultūras mantojuma popularizācija Inspekcijas interneta mājas lapā.
- Inspekcijas speciālistu dalība vietējās un starptautiskās ar kultūras mantojumu saistītās konferencēs, populārzinātnisku un zinātnisku publikāciju sagatavošana.

5.2 REALIZĒTIE PROJEKTI UN TO ĪSTENOŠANAS REZULTĀTI

Ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu realizēti projekti „Eiropas kultūras Mantojuma dienas”, starptautiskais fotokonkurss „Kultūras mantojums fotogrāfijās” un „Kultūras mantojuma Gada balva 2005”.

- Saskaņā ar 21.04.2006. līgumu Nr. 2006-1-M33022 starp Valsts kultūrkapitāla fondu un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju no 2006. gada janvāra līdz 2007. gada martam tika realizēts projekts Eiropas kultūras mantojums dienas (turpmāk – EKMD). 2006. gada EKMD oficiālā atklāšanas ceremonija notika 8. septembrī Rundāles pilī. 2006. gada EKMD tēma Latvijā bija “Vēsturisko interjeru saglabāšana un restaurācija”, mērķis bija pievērst uzmanību interjeriem, kas ikdienā reti ir publiski pieejami. Pašlaik daudzi objekti iegūst jaunus īpašniekus, kas veic objekta sakopšanas un restaurācijas darbus, tai skaitā restaurējot interjerus. Pasākumi tika paredzēti arī kā pieredzes apmaiņa praktizējošiem speciālistiem, jo vēsturiskie interjeri ir specifiska un nozīmīga mantojuma daļa, kas prasa īpašu rūpību tos atjaunojot. Piedaloties Eiropas Padomes organizētajās Eiropas kultūras mantojuma dienās (EKMD), Latvija nostiprina savu starptautisko atpazīstamību, un tā ir arī iespēja informēt sabiedrību par daudzveidīgo Latvijas kultūras mantojumu.

Par 2006. gada mantojuma dienām sagatavots buklets “Vēsturisko interjeru saglabāšana un restaurācija”. Buklets izdots latviešu un angļu valodā, un izplatīts gan Latvijā, gan ārvalstīs, par izdevumu izrādīta liela interese.

Informācija par projektu publicēta laikrakstos “Diena”, “Neatkarīgā Rīta avīze”, “Latvijas Avīze”, žurnālā “Latvijas Arhitektūra”, publicēta informācija ziņu aģentūru LETA un BNS portālos. Īpaša uzmanība šim pasākumam pievērsta reģionālajos preses izdevumos.

- Starptautiskais fotokonkurss jauniešiem „Kultūras mantojums fotogrāfijās” ir ikgadējs Eiropas Padomes organizēts pasākums Eiropas kultūras mantojuma dienu ietvaros, kur piedalās pārstāvji no dažādām valstīm. Latvija 2006. gadā fotokonkursā piedalījās piekto reizi, izvirzot dalībai starptautiskajā fotokonkursā divu autoru – Marijas Kazimovas un Levas Īvānes – darbus.
- Projekta “Kultūras mantojuma Gada balva 2005” mērķis ir, pasniedzot Gada balvas (naudas balva un piemiņas balva), atzīmēt un informēt sabiedrību par aizvadītā gada izcilāko veikumu un sasniegumiem kultūras mantojuma nozarē, tādējādi stiprinot pašu nozari, kā arī veicinot tās prestižu un attīstību. Kopumā tika iesniegti 63 pieteikumi, kurus izvērtēja ekspertu komisija: Jānis Strazdiņš, Andris Jaunsleinis, Elvīra Mantrova, Juris Dambis, Jānis Asaris, Pēteris Bankovskis, Māris Skanis. Svinīgais noslēguma pasākums norisinājās Rīgā, Nordeķu muižā. Balvas tika pasniegtas 10 nominācijās – zinātniskā publikācija, izpēte, popularizēšana, restaurācija, pašvaldību atbalsts, labākais saimnieks, valsts un sabiedrisko organizāciju ieguldījums, nozīmīgākā izstāde vai akcija, individuālais devums kultūras mantojuma jomā un sabiedrības atzinība (interneta balsojums Inspekcijas mājas lapā).

5.3. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA UN PASĀKUMI

- Eiropas Kultūras mantojuma dienas „Vēsturisko interjeru saglabāšana un restaurācija” (8-10. 09.2006);
- Eiropas Padomes organizētā Starptautiskā fotokursa „Kultūras mantojums fotogrāfijās” Latvijas nacionālā atlase un Latvijas laureātu dalība starptautiskajā izstādē un pasākuma noslēguma ceremonijā Strasbūrā (08.12.2006.).
- Seminārs par kultūras mantojuma saglabāšanu sadarbībā ar Gotlandes universitāti (20-27.12.2006.).
- Seminārs “Ieguldījums kultūras mantojuma saglabāšanā: jaunu partnerattiecību veidošana” par EEZ un Norvēģijas finanšu instrumenta ieviešanu Latvijā sadarbībā ar Norvēģijas vēstniecību Latvijā un Norvēģijas Kultūras mantojuma direktorātu (12.12.2006.)

5.3.1. NOZĪMĪGĀKĀS VIZĪTES

- Inspekcijas vadītāja J. Dambja vizītes ārvalstīs, piedaloties Eiropas Padomes Kultūras mantojuma komitejas darbā.
- Inspekcijas vadītāja J. Dambja vizītes ārvalstīs, piedaloties Eiropas mantojuma saraksta izveidē (Parīzē un Atēnās).
- Inspekcijas vadītāja J. Dambja dalība Eiropas Kultūras mantojuma vadītāju forumā Londonā (26-30.04.2006.)
- Inspekcijas vadītāja J. Dambja nosūtītais referāts par Rīgas pieredzi starptautiskam semināram "Kultūra, labklājība un attīstība" Lisabonā (11-14.05.2006.).
- Inspekcijas vadītāja J. Dambja un vadītāja vietnieka J. Asara dalība UNESCO Pasaules mantojuma komitejas 30. sesijā Viļņā.
- Inspekcijas vadītāja J. Dambja tikšanās Parīzē Pasaules mantojuma centrā ar UNESCO ekspertiem saistībā ar Rīgas vēsturisko centru un tā attīstības plānošanu (22.11.2006.).
- Latvijas pārstāvju piedalīšanās Reģionālajā seminārā un izstādē "Augstceltnes pilsētu vēsturiskajos centros" Viļņā (7-8.12.2006.).
- Latvijas pārstāvju piedalīšanās balstijas jūras valstu Kultūras mantojuma darba grupas (*Cultural Heritage Workind Group in the Baltic sea States*) sanāksmēs.
- J. Asara piedalīšanās Starptautiskajā Holokausta darba grupā.
- J. Urtāna piedalīšanās Starptautiskās kampaņas par Nūbijas muzeja Asuānā un Ēģiptes Civilizācijas Nacionālā muzeja izveidi izpildkomitejā.
- Inspekcijas speciālistu piedalīšanās starptautiskās konferencēs un semināros.

5.4. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija 2006. gadā organizēja diskusiju par Latvijas kultūras mantojuma saglabāšanu ar nevalstiskā sektora organizācijām. Svarīgāko lēmumu pieņemšanā regulāri notiek konsultācijas ar nevalstiskajām organizācijām.

6. PLĀNI NĀKAMAJAM GADAM

6.1 PRIORITĀTES 2007.GADAM

- Inspekcijai uzdotā darba izpilde saskaņā ar Latvijas Republikas likumu "Par kultūras pieminekļu aizsardzību" un 2004.gada 9.novembra Latvijas Republikas Ministru Kabineta apstiprināto Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Nolikumu un ar kultūras mantojuma aizsardzību saistītiem citiem normatīvajiem aktiem. Kultūras mantojuma apzināšana, uzskaitē, lēmumu pieņemšana kultūras mantojuma saglabāšanā un kontrole.
- Inspekcijas iekšējās kārtības pilnveidošana, darba efektivitātes palielināšana. Turpināt veidot jaunu iestādes funkcionēšanas modeli, orientētu uz kvalitatīvu pakalpojumu sniegšanu, kas saistīta ar kultūras mantojuma saglabāšanas politikas regulāru pilnveidošanu, ierēdņu personīgās atbildības palielināšanu lēmumu pieņemšanā, pieņemto lēmumu kvalitātes kontroli, kā arī atklātību un dialogu lēmumu

un pārmaiņu dokumentēšanā. Piesaistīt darbam Inspekcijā jaunus nozares profesionāļus.

- Nodrošināt plašāku sabiedrības iesaistīšanos svarīgu ar kultūras mantojuma saglabāšanu saistītu lēmumu pieņemšanā.
- Turpināt Latvijas teritorijas kultūras mantojuma apsekošanu un papildināt Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu, organizējot visaptverošu kultūras pieminekļu apsekošanu un pārbaudi dabā, veicot fiksāciju ar modernām tehnoloģijām, vienlaikus veicot kultūras pieminekļu arhīva digitalizēšanu.
- Gatavot ziņojumu UNESCO Pasaules mantojuma centram par situāciju UNESCO Pasaules mantojuma objektā – Rīgas vēsturiskais centrs.
- Pilnveidot Latvijas likumu un normatīvo aktu sistēmu kultūras mantojuma aizsardzības un attīstības jomā, izstrādāt priekšlikumus kultūras mantojuma saglabāšanai atbalstošai nodokļu politikai, kā arī sakārtojot mūsdienu arhitektūras un kultūras mantojuma attiecības.
- Gatavot nepieciešamo dokumentāciju, lai iegūtu finansējumu kultūras pieminekļu glābšanai un izpētei, kā arī pildīt 2007. gada Kultūras pieminekļu izpētes un glābšanas programmu (avārijas stāvoklī esošu kultūras pieminekļu glābšana).
- Turpināt informatīvu materiālu sagatavošanu un izdošanu, kā arī regulāru Inspekcijas Interneta mājas lapas papildināšanu.
- Nodrošināt zagto un zudušo kustamo kultūras pieminekļu digitālo uzskaiti. Turpināt pilnveidot mākslas un antikvāro priekšmetu aprītes jautājumu sakārtošanu atbilstoši Eiropas Savienības direktīvām.
- Nostiprināt sadarbību ar pašvaldībām kultūras mantojuma saglabāšanas darbā, sadarboties ar sabiedriskajām un profesionālajām organizācijām. Veidot dialogu ar kultūras pieminekļu īpašniekiem.
- Sarīkot Eiropas Kultūras mantojuma dienas Latvijā par tēmu "Vēsturiskie dārzi un parki".
- Nodrošināt kultūras pieminekļu uzskaites un aizsardzības darba datorizāciju.
- Realizēt projektu "Kultūras mantojuma Gada balva 2006".
- Organizēt nacionālo atlasu un piedalīties Eiropas Padomes organizētajā 12. starptautiskajā fotokonkursā jauniešiem „Kultūras mantojums fotogrāfijās”.
- Dalība Eiropas Padomes Kultūras mantojuma komitejā, Baltijas valstu Kultūras mantojuma komitejā, Baltijas jūras valstu kultūras mantojuma pārraudzības grupā, Eiropas Kultūras mantojuma dienu koordinātoru sanāksmēs, UNESCO Pasaules mantojuma centra 31. sesijā un UNESCO pasākumos, saistībā ar Rīgas vēsturisko centru.
- Dalība Eiropas Padomes projektā *HEREIN* – Eiropas kultūras mantojuma politikas informatīvās datu bāzes izveide.

6.2 STARPTAUTISKIE PROJEKTI

- Dalība Eiropas Padomes projektā Eiropas kultūras mantojuma informācijas tīklā (*European Information Network on Cultural Heritage Policies*) (*HEREIN*).
- Inspekcija gatavo pieteikumu konkursam ES 7. ietvarprogrammā ERA-NET (*European Research Area*). Šajā programmā plānota 15 valstu dalība. Sagatavošanā starptautisks projekts kultūras mantojuma pētniecības politikas izstrādei un tīkla izveidošanai NET-HERITAGE "Eiropas tīkls pētniecībai programmai materiālā kultūras mantojuma aizsardzībai".

